

ЗБІРНИК КРУГЛОГО СТОЛУ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК

**ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ
ТА ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Вінниця, 2026 року

УДК 342.9:351.74(477))

С75 Сталий розвиток правоохоронної системи та публічної безпеки в умовах глобальних трансформацій: зб. матеріалів круглого столу. (м. Вінниця, 19 січня. 2026 р.): Громадська Організація «Центр Науково-Дослідних Ініціатив., Вінниця: «ГО ЦНДІ» 2026.

Збірник містить наукові розробки науковців, представників практичних підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, присвячені дослідженню теоретичних і прикладних аспектів розвитку взаємодії органів публічної влади та правоохоронних органів

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія матеріалів круглого столу безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Громадської організації «Центр Наукового-Дослідних Ініціатив» у розділі «Архів наукових заходів», сторінка «Збірники наукових заходів» <https://gocsri.com/index.php/index/uk/index>

МАКАРОВА Олена Павлівна,

кандидат психологічних наук,

доцент, доцент кафедри криміналістики та судової експертизи,

Харківський національний університет внутрішніх справ,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5480-5942>

БЕЗПЕКА ЯК УМОВА ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ ОСВІТНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Повномасштабна збройна агресія проти України суттєво трансформувала функціонування системи освіти. Заклади освіти стали не лише простором навчання, а й об'єктами підвищеного ризику - у зв'язку з ракетними ударами, мінною небезпекою, кіберзагрозами, внутрішнім переміщенням здобувачів освіти, психологічними наслідками війни. За таких умов безпека перестає бути допоміжним компонентом освітнього процесу й набуває статусу визначальної умови забезпечення його якості. Відповіддю держави на нові виклики стало інституційне посилення превентивного складника публічної безпеки у сфері освіти, зокрема через створення та розгортання діяльності Служби освітньої безпеки в структурі Національна поліція України. Її функціонування ґрунтується на положеннях Закону України «Про Національну поліцію», законодавства у сфері освіти та підзаконних актів МВС України.

Традиційно якість освіти визначається через відповідність освітніх результатів державним стандартам, потребам особи та суспільства. Водночас в умовах війни ключовим чинником забезпечення якості стає фізична, психологічна та інформаційна безпека учасників освітнього процесу. По-перше, фізична безпека передбачає належне облаштування укриттів, дотримання алгоритмів дій

під час повітряної тривоги, взаємодію з підрозділами поліції та ДСНС. Без гарантування мінімального рівня захищеності неможливо забезпечити стабільність освітнього процесу. По-друге, психологічна безпека пов'язана з наслідками травматичного досвіду війни. Учні та педагоги потребують підтримки, а заклад освіти має бути простором довіри, недискримінації та недопущення насильства. По-третє, інформаційна безпека набуває особливого значення через поширення дезінформації, кібератак, кібербулінгу та спроб втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність [1, с. 65].

У цьому контексті безпека виступає не окремим напрямом діяльності, а інтегрованим елементом системи управління якістю освіти. Саме адміністративно-правові механізми забезпечують її системність, підконтрольність і відповідність принципам верховенства права.

Адміністративно-правове забезпечення діяльності Служби освітньої безпеки слід розглядати як системний механізм правового впорядкування відносин у сфері публічної безпеки в закладах освіти. Йдеться не лише про формальну наявність нормативних актів, а про узгоджену модель реалізації повноважень, у якій поєднуються норми матеріального та процесуального адміністративного права, організаційні рішення, форми взаємодії та контроль за їх виконанням [2, с. 34].

Правову основу діяльності Служби становлять положення законодавства про публічну безпеку та освіту. Насамперед це Закон України «Про Національну поліцію», який визначає завдання поліції щодо забезпечення прав і свобод людини, протидії правопорушенням, підтримання публічного порядку. Водночас Закон України «Про освіту» закріплює принцип безпечного та здорового освітнього середовища як обов'язкову умову функціонування закладів освіти. У поєднанні ці акти формують правову платформу для діяльності Служби освітньої безпеки в структурі Національна поліція України [3, с. 16]. Важливе значення

мають підзаконні нормативні акти Міністерства внутрішніх справ України, які деталізують порядок взаємодії поліцейських із закладами освіти, визначають алгоритми реагування на загрози, процедури документування адміністративних правопорушень, особливості комунікації з неповнолітніми. Окрему роль відіграють рішення органів місцевого самоврядування щодо програм безпечного освітнього середовища, фінансування заходів безпеки, встановлення технічних засобів охорони. З позиції адміністративного права діяльність Служби освітньої безпеки має чітко виражений публічно-владний характер. Поліцейський, закріплений за закладом освіти, діє від імені держави, наділений владними повноваженнями та зобов'язаний діяти виключно в межах закону. Він може здійснювати превентивні заходи, складати адміністративні матеріали, ініціювати притягнення до відповідальності, взаємодіяти зі службами у справах дітей та іншими уповноваженими органами. Водночас реалізація цих повноважень повинна відповідати принципам пропорційності, законності та недискримінації [4, с. 494].

Превентивна спрямованість є визначальною рисою діяльності Служби. Її завданням є не стільки реагування на вже вчинене правопорушення, скільки формування безпечного середовища, у якому ризики правопорушень мінімізовані. Це передбачає проведення профілактичних бесід, участь у виховних заходах, правопросвітницьку роботу з учнями та батьками, раннє виявлення конфліктних ситуацій. У цьому аспекті діяльність Служби поєднує елементи правоохоронної та соціальної функції держави. Міжвідомча координація є ще одним ключовим елементом адміністративно-правового механізму. Ефективність роботи залежить від належної взаємодії поліції з адміністрацією закладу освіти, органами місцевого самоврядування, службами у справах дітей, центрами соціальних служб. Така взаємодія повинна бути врегульована чіткими

процедурами, що визначають порядок обміну інформацією, спільного реагування на кризові ситуації, проведення профілактичних заходів.

Умови воєнного стану суттєво розширили функціональне навантаження Служби освітньої безпеки. До традиційних напрямів діяльності додалися контроль за дотриманням режиму безпеки під час повітряних тривог, перевірка інформації про можливі мінування, участь у відпрацюванні алгоритмів евакуації. Особливої актуальності набули питання протидії інформаційним впливам, спробам вербування підлітків представниками держави-агресора, запобігання поширенню деструктивного контенту в цифровому середовищі. Усе це потребує від поліцейських високого рівня правової підготовки, психологічної компетентності та здатності діяти в умовах підвищеного ризику. Разом з тим адміністративно-правове регулювання має забезпечувати баланс між реалізацією владних повноважень поліції та автономією закладу освіти. Заклад освіти залишається самостійним суб'єктом управління освітнім процесом, а втручання поліцейських не повинно порушувати академічну свободу, права учнів і педагогів. Тому важливо, щоб нормативна база чітко окреслювала межі компетенції Служби, виключала дублювання функцій інших органів і гарантувала дотримання прав людини [5, с. 116].

Таким чином, адміністративно-правові засади діяльності Служби освітньої безпеки формують правову рамку, у межах якої забезпечується безпечне освітнє середовище. Їх ефективність визначається не лише якістю нормативного регулювання, а й практикою застосування, рівнем професійної підготовки поліцейських та здатністю держави забезпечити системність і узгодженість публічного управління у сфері освіти в умовах війни.

В умовах війни безпека стає визначальною передумовою забезпечення якості освіти. Її гарантування потребує системного адміністративно-правового механізму, який поєднує нормативне регулювання, організаційні рішення та

ефективну міжвідомчу взаємодію. Діяльність Служби освітньої безпеки в структурі Національної поліції України є важливим інструментом формування безпечного освітнього середовища, профілактики правопорушень і зміцнення правової культури молоді. Водночас подальший розвиток цієї інституції потребує чіткого нормативного унормування стандартів діяльності, удосконалення критеріїв оцінювання результативності та розширення цифрових можливостей взаємодії.

Отже, безпека в умовах воєнного стану перестає бути лише функцією охорони- вона стає системною характеристикою якості освіти, що забезпечується через належне адміністративно-правове регулювання та професійну діяльність уповноважених органів держави.

Список використаних джерел

1. Зінченко Д. А. Напрями діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції. Сучасні виклики та загрози системі національної стійкості України: [матеріали Круг. столу] / ГО "Молодіжна Організація Починаючих Лідерів". Вінниця: ГО МОПЛ, 2025. С. 69-75.
2. Зінченко Д. А. Адміністративно-правові форми діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції. Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів: тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. / МВС України. Харків. нац. ун-т внутр. Справ. Нац. акад. правових наук України. Вінниця. ХНУВС. 2025. С. 34-37.
3. Зінченко Д. А. Адміністративно-правові засади діяльності служби освітньої безпеки Національної поліції України: нормативно-правовий та практичний вимір. Трансформаційні процеси безпекового середовища у воєнний

час: зб. доп. за результатами Кругл. столу / ГО «Молодіжна Організація Починаючих Лідерів. Кам'янське: ГО МОПЛ, 2025. С. 16-18.

4. Кікінчук В. Ю. До питання становлення підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти. Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама : зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. / МВС України ; Нац. поліція України. Харків. нац. ун-т внутр. Справ. Кримінол. асоц. України. Вінниця. ХНУВС. 2025. С. 494-496.

5. Погорілець О. Реалізація адміністративно-правового статусу підрозділів Національної поліції України щодо гарантування безпеки в освітньому середовищі. Knowledge, Education, Law, Management. 2024. № 2 (62). Р. 114-120. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.2.17>.